

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/291/2014
Identifikačné číslo spisu:	7109221441
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7109221441.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu A. F., bytom L., zastúpeného JUDr. Silviou Sovovou, advokátkou so sídlom Diamantová 10, 040 01 Košice, adresa pre doručovanie Žižkova 6, 040 01 Košice, proti žalovanému Lesy Jasov, s.r.o., so sídlom Podzámok 166/28, 044 23 Jasov, IČO: 31 695 868, zastúpenému JUDr. Ing. Deziderom Jančíkom, advokátom so sídlom Hlavná 119, 040 01 Košice, o obnovu konania sp. zn. 12 C 189/2008, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 398/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 231/2012 a o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 228/2012, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 231/2012 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 228/2012 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie alebo súd prvého stupňa“) uznesením z 3.5.2011 č. k. 36 C 398/2009-86 povolil obnovu konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12 C 189/2008 a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania.

2. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie 6. septembra 2011 spolu so žiadosťou o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Súd prvej inštancie uznesením zo 7. septembra 2011 č. k. 36 C 398/2009-97 zamietol návrh žalobcu na odpustenie zmeškania lehoty, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 4. októbra 2011. O odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie o povolení obnovy konania z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86 rozhodoval Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (ďalej aj „odvolací súd“), ktorý uznesením z 30. marca 2012 č. k. 2 Co 320/2011-108 odvolanie žalobcu odmietol ako oneskorene podané v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Toto uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 4. mája 2012. Žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne, advokátky JUDr. Silvie Sovovej, podal na súd prvej inštancie 23. mája 2012 žiadosť o „právne účinné doručenie Uznesenia OS KE I. zo dňa 3.5.2011 č. k. 36C/398/2009.“ Po doručení uvedeného uznesenia právnej zástupkyňi žalobcu 4. júna 2012 táto podala

za žalobcu 13. júna 2012 odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o povolení obnovy konania z 3. mája 2011 č. k. 36 C 389/2009-86.

3. Súd prvej inštancie uznesením z 15. júna 2012 č. k. 36 C 398/2009-127 zrušil doložku právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia súdu prvej inštancie o povolení obnovy konania z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86.

4. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 231/2012 zastavil odvolacie konanie a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že je zrejmé, že o odvolaní žalobcu proti uzneseniu súdu prvej inštancie už bolo odvolacím súdom rozhodnuté, a to uznesením z 30. marca 2012 sp. zn. 2 Co 320/2011, a preto je tu prekážka, pre ktorú sa už teraz podaným odvolaním žalobcu nemôže vecne zaoberať, ale konanie musí zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok konania (prekážku rozsúdenej veci).

5. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací na odvolanie žalovaného uznesením zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 228/2012 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z 15. júna 2012 č. k. 36 C 398/2009-127 o zrušení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia súdu prvej inštancie z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86 tak, že doložku právoplatnosti a vykonateľnosti nezrušil.

6. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 228/2012 podal žalobca dovolanie 9. októbra 2013 z dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ (iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a písm. c/ (napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nedostatočné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Má za to, že udelenie plnomocenstva JUDr. Ing. Bištovi z jeho strany na zastupovanie v inom konaní bez jeho vedomosti o tom, že sa jedná o podvodníka, resp. duševne chorú osobu, nie je možné považovať za platný právny úkon uskutočnený z jeho strany. K posúdeniu, či plnomocenstvo, ak bolo udelené, resp. platne udelené JUDr. Ing. Bištovi, mu bolo udelené i na celé konanie alebo len na jednotlivý úkon, uviedol, že zo zápisnice z pojednávania konaného 3. mája 2011 nijako nevyplýva udelenie plnomocenstva JUDr. Ing. Bištovi na celé konanie. Plnomocenstvo na č. 1. 80 súdneho spisu nie je podľa neho určité a určiteľné, preto nemôže byť interpretované tak, že mal nepochybne tejto osobe udeliť plnomocenstvo na celé konanie aj vo veci sp. zn. 36 C 398/2009.

7. Proti uzneseniu odvolacieho súdu zo 7. júna 2013 sp. zn. 11 Co 231/2012, ktorým zastavil odvolacie konanie, podal žalobca 11. decembra 2013 dovolanie v ktorom uviedol, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) tým, že doručovanie uznesenia súdu prvej inštancie Ing. JUDr. Bištovi bolo neplatné a nemohlo spôsobiť účinky voči nemu. Namietal tiež, že v konaní došlo k tzv. iným vadám majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.).

8. Žalovaný sa k podaným dovolaniam žalobcu nevyjadril.

9. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolania boli podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky ich prípustnosti posúdil podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolaní, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov Civilného sporového poriadku o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 CSP), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 CSP).

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolania podala včas strana v spore (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech boli napadnuté rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu treba zrušiť a vec tomuto súdu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

11. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

12. Z obsahu dovolaní vyplýva, že žalobca tvrdil, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

13. Judikatúra najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila v názore, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (viď napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.), tiež právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.]. O taký prípad ide aj vtedy, ak odvolací súd odmietne odvolanie z dôvodu, že odvolanie je podané oneskorene podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., hoci tento záver urobil bez toho, aby dodržal zákonom ustanovený postup, ktorý takeľto rozhodnutiu musí predchádzať. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania odvodnené existenciou prekážky právoplatne rozsudenej veci (prípadne inej procesnej prekážky), ak záver súdu o tejto otázke nie je správny.

14. Žalobca odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že odvolací súd vec nepreskúmal a o nej meritoľne nerozhodol na základe jeho včas podaného odvolania, ale postupoval v rozpore so zákonom, pretože odvolacie konanie zastavil z dôvodu prekážky rozsúdenej veci z dôvodu, že v rovnakej veci skôr podané odvolanie odmietol ako oneskorene podané, pričom pre tento postup odvolacieho súdu neboli podľa žalobcu splnené zákonné procesné podmienky, pretože mu uznesenie súdu prvej inštancie z 3. mája 2011 doposiaľ nebolo účinne doručené.

15. Podľa § 49 ods. 1 prvej vety O.s.p., ak mal účastník zašupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručovala sa písomnosť len tomuto zašupcovi. Podľa § 204 ods. 1 prvej vety O.s.p. odvolanie sa podávalo do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorému smerovalo. Podľa § 57 ods. 1 O.s.p. do plynutia lehoty sa nezapočítaval deň, keď došlo k skutocľnosti určujúcej začiatok lehoty.

16. Z ustanovenia § 49 ods. 1 prvej vety O.s.p. možno dovodiť, že pokiaľ účastník nebol zašupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, súd mal zákonnú povinnosť doručiť písomnosť samotnému účastníkovi. Medzi objektívne podmienky prípustnosti odvolania patrilo, že odvolanie bolo podané v stanovenej lehote, ktorá bola päťnašť dní počítaných od doručenia rozhodnutia (§ 204 ods. 1 prvej vety O.s.p.). Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítaval deň, kedy došlo k skutocľnosti určujúcej počiatok lehoty, ktorým dňom bol deň, kedy bol odvolateľovi

doručeny rovnopis písomného vyhotovenia príslušného rozhodnutia (rozsudku alebo uznesenia). Ak nedošlo vôbec k účinnému doručeniu rozhodnutia, nebezerala lehota k podaniu odvolania. Tak je tomu napríklad aj vtedy, ak bolo rozhodnutie doručené inej osobe než účastníkovi, napr. právnemu zástupcovi oprávnenému zastupovať účastníka len pre určitý úkon (§ 28 ods. 1 O.s.p.), ako je tomu v danom prípade.

17. Žalobca, ako vyplýva z uvedenej plnej moci na č. l. 78 spisu udelil 22. februára 2011 písomne plnomocenstvo JUDr. Ing. Jánovi Bištovi, nar. XX. septembra XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, E., len pre určitý úkon, a to na preštudovanie spisového materiálu vo veci sp. zn. 12 C 189/2008, 5 Co 160/2009 OS Košice I. Z tejto plnej moci nevyplýva oprávnenie JUDr. Ing. Jána Bištu zastupovať žalobcu v celom konaní, t. j. jeho oprávnenie zastupovať žalobcu aj v čase doručovania uznesenia súdu prvej inštancie. Navyše v uvedenom plnomocenstve je výslovne uvedené, že udelením tejto plnej moci zrušil žalobca ako splnomocniteľ všetky predchádzajúce splnomocnenia udelené aj iným osobám. Týmto plnomocenstvom sa zrušilo aj skôr (13. februára 2011) udelené plnomocenstvo JUDr. Ing. Bištovi na zastupovanie vo všetkých konaniach pred orgánmi štátnej správy a samosprávy, pred súdmi SR v konaní pred Okresným súdom Košice I, vedenom pod číslom 12 C 189/2008, ktorého platnosť žalobca v dovolaniach namieta. Pokiaľ doručil súd prvej inštancie uznesenie z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86 JUDr. Ing. Jánovi Bištovi, neslo o kvalifikované účinné doručenie predmetného uznesenia, pretože nebolo doručené, čo aj na hradným spôsobom priamo žalobcovi do vlastných rúk. Z uvedeneho vyplýva, že vzhľadom k tomu, že pokiaľ plynutia odvolacej lehoty v danom prípade je viazaný na doručenie uznesenia, odvolacia lehota žalobcovi doposiaľ nezачala plynúť. Iný záver odvolacieho súdu je záverom mylným a v rozpore so zákonom.

18. Prekazka rozsúdenej veci (res iudicata) patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekazka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie ako oneskorene podané, nemohlo ani založiť prekážku právoplatne rozsúdenej veci na rozhodovanie o ďalšom odvolaní žalobcu, aj keby bolo podané z rovnakých skutkových a právnych dôvodov, nakoľko uznesením odvolacieho súdu z 30. marca 2012 sp. zn. 2 Co 320/2011 bolo odmietnuté odvolanie podpísané neoprávnenou osobou, a to JUDr. Jánom Bištom, ktorý nebol oprávnený podať za žalobcu toto odvolanie.

19. Odvolací súd uznesením zo 7. júna 2013, ktorým zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z 15. júna 2012 o zrušení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti na prvopise uznesenia súdu prvej inštancie z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86 tak, že ju nezrušil, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, nakoľko toto uznesenie súdu prvej inštancie z 3. mája 2011 č. k. 36 C 398/2009-86 nebolo účinne doručené žalobcovi a nenadobudlo tak právoplatnosť ani vykonateľnosť.

20. Ak teda odvolací súd odvolacie konanie zastavil z dôvodu prekážky rozsúdenej veci a následne keď ďalším dovolaním napadnutým uznesením zmenil uznesenie súdu prvej inštancie o zrušení doložky právoplatnosti a vykonateľnosti tak, že doložku nezrušil, rozhodol bez toho, aby boli splnené podmienky pre vydanie takýchto rozhodnutí. Odvolací súd tak odňal žalobcovi týmito rozhodnutiami možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože žalobcovi odňal právo, aby na základe veci podaného odvolania bolo ním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie preskúmané odvolacím súdom.

21. Výkyt niektorých z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. bol dôvodom, ktorý zakladal pri pustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň bol tiež dôvodom, pre ktorý musel odvolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v tomto konaní nemohlo byť považované za správne.

22. Keďže porušenie práva na spravodlivé konanie vyššie uvedeným spôsobom nerešpektujúcim princíp rovnosti zbraní bolo dôsledkom nesprávneho postupu súdov v odvolacom konaní, bola žalobcovi odňatá

možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V dovolaní sa teda opodstatnene namieta, že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou uvedenou citovanom zákonom ustanovení.

23. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen procesne prípustné, ale aj opodstatnené a ďalej sa s vecnou stránkou dovolania nezaoberal. So zreteľom na to dovolaním napadnuté uznesenia odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

24. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.